

1986

**DIYARBAKIR İLİ ÇINAR İLÇESİ
İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE OLAYLARINA İLİŞKİN**

İNCELEME VE TESPİT RAPORU

İÇİNDEKİLER

- OLAY VE HEYETİN OLUŞUMU
- ÇAKIRTUTMAZ (MİSÊRÎKÊ) KÖYÜNDE YAPILAN HEYET ÇALIŞMASI
- KILIÇKAYA (KERRİK) KÖYÜNDE YAPILAN HEYET ÇALIŞMASI
- HEYETİN TESPİT VE KANAATLERİ
- SONUÇ VE ÖNERİLER

OLAY ve HEYETİN OLUŞUMU

8 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar, Bağlar ve Çınar ilçelerinde, Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince başlatılan operasyon sırasında düzenlenen baskınlarında 20 kişinin gözüaltına alındığı öğrenildi. Çınar ilçesine bağlı Çakırtutmaz (*Misêrîkê*) ve Kılıçkaya (*Kerrik*) köylerine düzenlenen ev aramalarında ise, gözüaltına alınan yurttaşların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığına yönelik iddialar basın organlarında yer almıştır.¹

Operasyon sırasında yurttaşların işkence ve kötü muameleye maruz kaldıklarına yönelik iddiaların derneğimize bilgi olarak ulaşması üzerine İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyemiz, Kılıçkaya köyüne giderek inceleme ve tespitlerde bulunmuştur. Yöneticimiz, bu izlenimler sırasında güvenlik güçleri tarafından tehdit ve kötü muameleye maruz kalmıştır.

Konu ile ilgili 09.12.2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan R.Ç., şu beyanlarda bulunmuştur: “08.12.2019 tarihinde sabah saat altı sıralarında köyümüze çok sayıda asker ve polis geldi. Yaklaşık 10 tane panzer ve zırhlı araç ile çok sayıda sivil araçla geldiler. Benim evim Recep ve İbrahim abimlerin evlerine çok yakındır. Bu sebeple sesleri duymam ile evden dışarı çıktım. İki abimin evine de aynı anda baskın yaptılar. Recep abim evde yoktu. Oğlu Lokman ve eşi Nuriye evdeydi. Asker ve polisler Recep abimin evlerinin kapısını kırarak içeri girdiler. Bu esnada yeğenim Lokman ve yengem Nuriye'yi itip kalktılar. Onları yere yatırıp tekme attılar. Yeğenim Lokman'a ters kelepçe taktılar. Evden çok fazla bağırış sesi geliyordu. Polisler “Baban PKK'ya yardım ediyor, her şeyi biliyorsun bize anlat.” diyorlardı. Yeğenim “bilmiyorum” dedikçe ona vurup küfür ediyorlardı. Sesler dışarı geliyordu. Diğer abimin evi de çok yakındı. İbrahim abimi, evlerinin önünde bulunan ahıra götürdüler. Orada çok fazla işkence ettiler. Abim sürekli bağırıyordu. Ben ahırın önünden ayrılmadığımda bir asker bana silah doğrultup git buradan sesine vururum diye tehdit etti. Ben de abime işkenceyi bırakın yoksa bir yere gitmem dedim. Ona rağmen abimi bırakmadılar. Abim yaklaşık 6 saat ahırda işkence gördü. Onu çıkartmadılar. Polislerin çoğunun üstünde tem yazılıydı. Köydeki insanlar evlerimize geldiler. Polis ve askerlerin işkencelerine tepki gösterdiler. Bu sayede onlar da işkenceyi bitirdiler. Abim Recep Hatay Dört Yol'da çalışıyordu. Onu da dün saat 10 civarında gözüaltına aldılar. Yapılan bütün bu eylemler hukuka aykırıdır. Bize Neden böyle hakaret ve işkence yaptılar anlamadım. İki abim ve yeğenim Lokman şu an gözüaltındalar. Sağlık durumlarından endişe ediyorum. Derneğinizin bu olayla ilgili gereken bütün işlemleri yapmasını ve suç duyurusunda bulunmasını talep ediyorum.”

Gözüaltında bulunan müvekkili A.E. ile görüşen müdafisi görüşmeye ilişkin şu beyanlarda bulundu: “Müvekkil ile yapılan ilk görüşme² esnasında nezaret odasında, yürüyebilecek durumda olmadığı için polisler eşliğinde getirildi. İki gece hastanede tedavi görmüş. Gözle görülür şekilde vücudunun birçok yerinde yaralar vardı. İşkence esnasında kaburgasında kırık olduğunu söyledi. Buna ilişkin reçetede de kaburga kırığı ibaresi vardı. Yaklaşık 5-6 saat boyunca polis işkencesine maruz kaldığını beyan etti. Bu durum adli muayene esnasında doktor

¹ Söz konusu iddiaların yer aldığı haber linki

<http://www.mezopotamyaajansi22.com/search/content/view/79103?page=2&key=f510eac1457143c4b094bb a03dacc6f5?page=1&key=f510eac1457143c4b094bba03dacc6f5>
<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/12/08/diyarbakirda-gozaltinda-iskence-iddiasi/>

² Gözüaltında bulunan kişi ile avukatının ilk görüşmesi 10 Aralık 2019 tarihinde gerçekleşmiştir. Görüşmeler, 16 Aralık 2019 tarihi haricinde 17 Aralık 2019 tarihine dek her gün gerçekleşmiştir.

tarafından tespit edilmiştir. Polisler işkence uyguladığında 5-6 saat çamurun içinde dövmeye devam ediyorlar. “Sen do..., do... çamuru sever” şeklinde ve buna benzer hakaretlere maruz kaldığını söyledi.”

Kılıçkaya köyünde gözaltına alınan L.Ç’nin müdafisi işkenceye dair heyetimize şu ifadelerde bulunmuştur: “L. Ç ile olay günü TEM şubeye getirilmesi akabinde bir görüşme yaptım, L.Ç’nin avukat görüşme odasına alındığı vakit yürümekte zorlandığı, sol ayağından' dolayı total aksak yürüdüğü, olayın şokunu halen üzerine atamadığı görülmüştür. Gözaltındaki şahıs ile yapılan görüşmede; L.Ç vücudundaki işkence ve darptan dolayı hala ağrılarının devam ettiğini, -özellikle sol kalça kısmı ile sol ayak bilek üstünde ağrılarının devam ettiğini belirtmiştir. Görüşmenin devamında yine şahsın rızası alınmak suretiyle elbiseleri kaldırılmış, sol kol, sol kalça ve sol ayağın bilek üstünde ciddi yara, morarma ve şişliklerin olduğu anlaşılmıştır. Şahsa söz konusu bu yara izleri sorulduğunda köyde ikametinde gözaltına alındığı vakit kolluk kuvvetleri tarafından annesinin gözleri önünde uzun bir süre işkenceye maruz kaldığını, keza üzerinde herhangi bir suç aleti olmayıp kollukça derdest edilmesine rağmen ev içerisinde işkenceye maruz kaldığını belirtmiştir. Yine L.Ç de ağrılarından dolayı ambulans çağırılması talebinde bulunmuştur. Söz konusu bu talep üzerine görevli kolluk mensupları ile istişare halinde ambulans çağırılmış, gelen ambulans ile L. Ç’nin tedavisi yapılmış ancak hastaneye sevkı uygun görülmemiştir. L. Ç ile ilgili aktaracaklarım bunlar olup söz konusu iddialara ilişkin şüpheliler hakkında Savcılığa suç duyurusunda bulundum.”

Kılıçkaya köyünde gözaltına alınan İ.Ç’nin müdafisi işkenceye dair heyetimize şu ifadelerde bulunmuştur: “İ.Ç ile olay günü TEM şubeye getirilmesi akabinde bir görüşme yaptım, İ.Ç’nin avukat görüşme odasına alındığı vakit yorgun ve bitkin olduğu, halen rahat nefes almakta zorlandığı, gözle görülür vaziyette yüz kısmında darptan dolayı yara izlerinin olduğu görülmüştür. Gözaltındaki şahıs ile yapılan görüşmede; İ.Ç vücudundaki işkence ve darptan dolayı hala ağrılarının devam ettiğini, göğsünün şiddetli bir şekilde ağrıdığını belirtmiştir. Görüşmenin devamında şahsın rızası alınmak suretiyle elbiseleri kaldırılmış, özellikle sırt bölgesinde ciddi yara, morarma ve şişliklerin olduğu anlaşılmıştır. Şahsa söz konusu bu yara izleri sorulduğunda köyde gözaltına alındığı vakit kolluk kuvvetleri tarafından saatlerce işkenceye maruz kaldığını, hukuken derdest edilmesine rağmen köyden çıkana kadar bu işkencelerin devam ettiğini belirtmiştir. İ.Ç ağrılarından dolayı görüşmeye uzun süre devam edemeyeceğini, tarafıma ambulans çağırılması talebinde bulunmuştur. Söz konusu bu talep üzerine görevli kolluk mensupları ile istişare halinde ambulans çağırılmış, gelen ambulans ile İ. Ç’nin hastaneye o an sevk edilmesi uygun görülmüştür. İ. Ç ile ilgili aktaracaklarım bunlar olup söz konusu iddialara ilişkin şüpheliler hakkında Savcılığa suç duyurusunda bulundum.”

Askeri operasyon sırasında yurttaşların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığına dair somut bulgulara ulaşılması üzerine, İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu kararıyla bir heyet oluşturulmuş ve 11 Aralık 2019 Tarihinde Çarşamba günü bahse konu her iki köyde inceleme ve tespit çalışmalarında bulunmuştur. Heyet,

İHD Diyarbakır Şube Sekreteri Yüksel Aslan Acer,
İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi Av. Hasan Yalçın,
İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi Av. Gurbet Yavuz,
İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi Ezgi Sıla Demir, tarafından oluşturulmuştur.

Heyet, ev baskınına uğrayan konutlarda oluşan fiziki tahribatı gözlemlemiş, işkence iddialarına ilişkin mağdurlar ve yakınlarıyla yüz yüze görüşmelerde bulunmuş, yine tanık beyanlarına başvurmuştur.

ÇAKIRTUTMAZ (MİSÊRÎKÊ) KÖYÜNDE YAPILAN HEYET ÇALIŞMASI

8 Aralık 2019 tarihinde Çakirtutmaz (Misêrîkê) Köyünde gerçekleşen operasyon ve ev baskınları sırasında olaya tanıklık eden aile fertleri ve tanıklarla yapılan görüşme ve tespitler şu şekilde;

Heyetin görüşmelerde bulunduğu aile fertleri;

**Kolluk kuvvetlerinin sabaha doğru evlerine baskın yaptıklarını,
*Kadın ve çocuklar dâhil herkesin ikametlerinin dışına çıkarıldığını,
*Arama sırasında uzun ve eziyet verici bir şekilde elleri havada bekletildiklerini,
*Kolluk kuvvetlerinden birinin genç yaştaki kadınlara cinsiyetçi küfürler sarf ettiğini,
Evde gözaltına alınan iki şahsın üzerine operasyonda kullanılan köpeklerin salındığını, aynı zamanda gözaltına alınan şahısların sırtlarının tekmelendiği, yumruklandığını ve daha sonra ters kelepçe yapılarak araca bindirildiği”

şeklinde ortak beyanlarda bulunmuşlardır. Yine ev aramaları sırasında ve sonrasında elde edilen bilgiler şu şekildedir;

- ❖ Çakirtutmaz köyünde K.E., A.E., B.E., H. E, ve D.E. adlı şahıslar olay günü sabahın erken saatlerinde gözaltına alınmış olup alınan bilgilere göre çocuk olan şahıs hariç olmak üzere her 4 kişi Diyarbakır İl Müdürlüğü TEM Şubesi nezarethanesinde tutulmuşlardır. Gözaltına alınan şahıslardan 2’si ikametinde, 3’ü ise tarladan gözaltına alınmıştır.
- ❖ Ailenin aktardığı beyanlara göre; tarladan gözaltına alınan her 3 şahsın elbiseleri çamurlu olup gözaltı merkezine götürülmeden önce kolluk kuvvetleri tarafından ailesinden söz konusu şahıslar için temiz elbise istenilmiştir.
- ❖ Kolluk kuvvetleri tarafından yapılan operasyonun bitimine kadar aile fertlerinin küçükbaş hayvanlarına yem verilmesi engellenmiştir.
- ❖ Üzerine köpek saldırtılan ve ağır fiziksel şiddete maruz bırakılarak gözaltına alınan kişilerden birisinin ise %50 engelli olduğu ifade edilmiştir.
- ❖ Yapılan görüşmelerde ailenin halen olayın şokunu üzerinden atamadığı, olaya dair ciddi tedirginlik taşıdığı, haliyle olay ile ilgili şimdilik ayrıntı vermekten kaçındığı gözlemlenmiştir.

Çakirtutmaz köyünde arama sırasında zarar görmüş bir evin bir dış görünümü

Çakirtutmaz köyünde arama sonrasındaki evin iç görünümü

KILIÇKAYA (KERRİK) KÖYÜNDE YAPILAN HEYET ÇALIŞMASI

8 Aralık 2019 tarihinde Kılıçkaya³ (Kerrik) Köyünde gerçekleşen operasyon ve ev aramaları sırasında olaya tanıklık eden aile fertleri ve tanıklarla yapılan görüşme ve tespitler şu şekildedir;

³ Kılıçkaya Köyü, Diyarbakır Çınar İlçesine bağlı olup, Çınar ilçe merkezine 36 Km, Diyarbakır şehir merkezinden ise yaklaşık 22 Km mesafededir. Köylülerin beyanına göre köy, yaklaşık 70 haneden oluşmakta olup geçimini hayvancılık ve kısmen tarım ile yapmaktadır. Karacadağ'a yakın olmasından dolayı Kılıçkaya köyü engebeli bir araziye sahiptir.

İşkence ve kötü muamele iddialarının araştırılması ve akabinde raporlama yapılması amacıyla Derneğimiz tarafından oluşturulan heyet, 11/12/2019 tarihinde Kılıçkaya köyünde Çiftçi ailesini ziyaret etmiştir. Ziyaret edilen Çiftçi ailesinden 2'si ikamet edilen köyde, 1'i Hatay Dörtöyl'da olmak üzere toplam 3 kişi gözaltına alınmıştır.

❖ İŞKENCE MAĞDURU L.Ç İLE İLGİLİ TANIKLIKLAR

L.Ç'nin Annesi tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Sabah çok erken saatte eve baskın yaptılar. Kapıyı çaldılar, açtığım gibi hemen yere yatırdılar oğlumla. Balyozlarla kapıyı vurdular. Benim ve oğlumun kafasına bastılar. Oğlumu sürekli kaldırıp oturtup yumrukladılar. Duvarlara çarptılar. Gözümün önünde oğluma dayak atmasalardı da her şeyi yapsalardı. Çok sayıda asker vardı. Kar maskeli iki kişi dövdü. Kar maskeli iki kişi ‘babanın silahı nerede’ dediler. Oğlum, ‘Babamın silahı yok’ deyince dövmeye devam ettiler. ‘Oğlumu dövmeyin’ dedikçe bana ‘sen silahın yerini söyle’ dediler ve yarım saat boyunca başıma basılı şekilde beni yerde beklettiler. Bize çok zulüm yaptılar. Allah’ta onlara zulüm yapsın. Oğlumu öldürecekler sandım. Saatlerce dövdüler. İki kişi, oğlumu dönerken diğerleri evin her yerini aradılar. Vahşice davrandılar. İnsan değillerdi. Oğluma öyle yüklendiler. Oğlum 20-21 yaşlarında zayıf sakın birisidir. 2-3 bin lira kadar param vardı o da götürülmüş. Güneş doğana kadar da hiç kimse yoktu. Muhtarda yoktu. Tahmini 2-3 saat devam etti. Köyden başkaları gelmeye başladı. Saat 06:00’dan 09:00’a kadar Lokman’a işkence yaptılar. Saat 09:00’da arabaya götürdüler. Botlarıyla tekmelediler. “Ben yorulduğum, sen döv” diyorlardı birbirlerine. “Çocuğum hasta zayıf, ne yapıyorsunuz, öldüreceksiniz” diye müdahale ettim ama devam ettiler. “Yaşlıyım neden böyle yapıyorsunuz” dedikçe “sus kadın” diye bağırdılar bana. Oğluma ters kelepçe yaptılar. Ayakları çıplak yerdeyken postalarıyla ezdiler. Türkçe konuşulduğu için çok anlamadım tek anladığım “silahları çıkarın” diyorlardı sürekli. “Bilmiyorum” dedikçe tekrar aynı şeyi söylüyorlardı. Lokman sonra dayanamadı, bağırmaları yankılanıyordu. Çığlık atıyordu. Evi dağıtıp kurup döktüler. Yarım saat yerde kaldığımda başıma basarak oğlumdan uzakta tuttular. “Hareket etme oğlunu öldürürüz” dediler. Ayağa kalkacak hali yoktu amcası koluna girmiş. Ayakkabılarını giydirmişler. Ayakkabısını giyecek durumda değildi. Lokman’a para teklif etmişler. Bize yardımcı olursan falan diyerek. Her türlü yardımı sunarız falan diyerek ajanlaştırmak istemişler. Ayrı odada konuşmalara devam ettiler.”

L.Ç'nin amcası A.Ç tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Sesleri duydum, geldim. Bağırmalar duydum. Yat dediler, yatmadım. Silah doğrultular. Bağırdılar, “siz ne yapıyorsunuz” dedim. Karşılıklı tartıştık. İçeri girdirmediler. Güneş doğana kadar bekledim. 09:00 gibi yeğenimi çıkardılar. Bir kişi koluna girmişti ve ters kelepçeliydi. Vücudunda izler vardı. Bilerek yüzüne vurmadıklarını düşünüyorum. Akrebin içinde beklettiler. Ben saat 06:00’dan beri oradaydım. Öğlen 13:00 civarı götürdüler. Diğer abimi bekliyorlardı. Gitmek için. Yürüyecek halde değildi, çok bitkindi.”

L.Ç'nin yaşadığı evin dış kapısının bir görünümü

L.Ç'nin yaşadığı evin iç kapısının bir görünümü

❖ İŞKENCE MAĞDURU İ.Ç İLE İLGİLİ TANIKLIKLAR

İ.Ç'nin eşi tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “İlk kapıyı ben açtım. Kızım haber verdi “etraf polis” dedi. Kapıyı onlar çalmadan açtım. Üç kişi üzerime çullandı. Eşimi sordular. “Evde” dedim. Ellerimi arabaya dayadılar. Kadınları bir tarafa aldılar. Oğlumu dövmeye başladılar. Hepimiz ona yöneldik, korumak için izin vermediler. Yere yatırdılar, ters kelepçe yaptılar oğluma. O sırada eşim geldi bu sefer onu yatırıp dövmeye başladılar. Kızlarımdan biri İçerde uyuyan küçük kardeşini almak için gittiğinde silahı doğrulttular “seni vururuz” deyip izin vermediler. Onlar çocuğu çıkarttılar. “Vurun acımayın çocuğu öldürün” dediler. “Öldürün” dedikleri çocuğum 5 yaşında. Sonra kızımı yanıma aldım. ”

İ.Ç.’nin kızı tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Babam ile kardeşim dışarda kaldı. Ayakkabıları yoktu, giydirmek istedim beni de itekleyip beni duvara çarptılar. Sonra içeri aldılar odaya kapattılar. “Niçin geldiniz” diyordum söylemiyorlardı. Birkaç saat beklettiler, perdeyi açmamıza izin vermediler. Gidip odun getiriyordum babama bakmam için. Babamı dövdüklerini biliyorduk, elbiseleri çamurdu sallanıyordu. “Neden çamur oldu” dedik yeri kazdırıyorlar dediler “ne yeri ne kazması” dedik cevap vermediler. Karşılıklı münakaşaya girdik. Bu kadar gördük. Köpeklerle evi aradılar. Sabah saatlerinde oldu. Gün aydınlanmaya başladı. Babama ahırda işkence ettiler. Asıl işkence orada oldu. Biz sesleri duyuyorduk. İçeri kimseye almadılar. Tekme tokat küfür hakaret sesi duyuluyordu.”

İ.Ç.’nin Kız Kardeşi tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Abime ne yapıyorsunuz, diye yöneldim ve bana silah doğrultular izin vermediler geri çevirdiler. Ama sesleri duyuyorduk. Annem görmüş. “Ayakta duramıyordu” dedi. Yaklaşık 2- 2,5 saat işkence yaptılar. Soğuktu, mont giymesine izin vermediler.”

İ.Ç.’nin kardeşi A.Ç tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Ablam avluda ağlıyordu, 2 saattir işkence yapıyorlar dayanamıyorum, diye ağlıyordu. Ben o sırada avludan bağırdım. Saat 12 civarıydı, “6-7 saattir işkence yapıyorsunuz” diye tepki gösterdim. “Sizin yetkiliniz kimdir ne yapıyorsunuz bu insanlara işkence için mi geldiniz, ev araması için mi geldiniz” dedim. Köylüler de tepki göstermeye başlayınca “işkence yaptığımız yok falan” dediler. Bir süre sonra bizi biraz alandan uzaklaştırıp onları arabaya bindirip götürdüler. Özel harekât polislerinden biri bu sırada gözaltındaki kişilerin durumunu sormak için köye gelen avukat arkadaşın kolunu tutmaya çalışıp “Köyü sen örgütlüyorsun, senden önce ses çıkaran olmadı” diyerek tepki gösterdi. Köylüler bu duruma da tepki gösterince avukata karışmadılar.”

İ. Ç.’nin güvenlik kaygısıyla ismini vermek istemeyen bir komşusu tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “Gürültü ve bağırışma sesi gelince o tarafa gittim. İ.Ç çatıdaydı.⁴ Onu dövüyorlardı. Gitmeye çalıştık, silahları göğsümüze doğrultular. Üç kez gitmeye çalıştım, üçünde de izin vermediler. “Oy bavo oy bavo” diye bağırıyor, inliyordu. Bir de vurma sesleri geliyordu. Saat veremiyorum ama uzun sürdü baya. Onu orada tuttular. Çatıda oldu.”

İ. Ç.’nin güvenlik kaygısıyla ismini vermek istemeyen bir komşusu tarafından heyetimize şu beyanlarda bulunuldu: “İki kişi kollarından tutmuştu ve biri arkadan başını eğerek tekmeliyordu sırtına vuruyordu. Bize de ne bakıyorsunuz, gidin buradan diye uzaklaştırdılar. Çok dövüyorlardı. Bağırma çağırma sesleri geliyordu. Çok yoğun sesler geliyordu, dışardaki askerler gülme kahkaha sesleri ile inlemeyi kapatmaya çalışıyorlardı. Bizim duymamızı engelliyorlardı. Dört beş kere içeri girdirip dışarı çıkarıp dövdüler.”

⁴ Yöresel tabirle ile çadırılı ahır kast edilmektedir.

İ.Ç'ye işkence yapıldığı söylenen ahırın dış görünümü

İ.Ç'ye işkence yapıldığı söylenen ahırın iç görünümü

HEYETİN TESPİT VE KANAATLERİ

Çınar ilçesinde 8 Aralık 2019 tarihinde yapılan operasyon ve ev aramaları sırasında yurttaşların işkenceye maruz kaldığına dair iddiaların ardından, heyetimiz olay yerinde yapmış olduğu inceleme çalışmaları sonucunda şu tespitlere ulaşmıştır.

1. Çakırtutmaz ve Kılıçkaya köylerinde yapılan görüşmeler, müşteki avukatlarının izlenimleri, hastane darp raporları ile olaya dair yapılan görüşmelerdeki tutarlı beyanlar neticesinde, gözaltına alınan kişilerin ikamet ettikleri köyde uzun saatler boyunca işkenceye maruz kaldığına dair güçlü bir kanaat oluşmuştur.
2. Güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen operasyonda her iki köyün genelinde güvenlik güçleri tarafından sabahın erken saatlerinden itibaren zırhlı araçların köylerde yaşayan yurttaşlarda tedirginlik ve rahatsızlık yaratacak şekilde konuşlandıkları ve gezindikleri yapılan görüşmelerde tespit edilmiştir.
3. Bahse konu her iki köyde sabahın erken saatlerinde gözaltına alınan kişilerin derdest edilmelerine rağmen uzun bir süre köyde bekletildikleri, hastaneye sevklerinin geç saatlerde yaptıkları yapılan görüşmeler neticesinde tespit edilmiştir. Bu haliyle gözaltına alınan işkenceye maruz kaldığı iddia edilen şahısların sağlığa erişim hakları uzun bir süre engellenmiştir.
4. Gözaltına alınan şahısların avukat erişim hakları engellenmiş olup avukatın müvekkilleri ile görüşmesi ve ikametlerde yapılan aramaya dair arama kararına ulaşılmasına operasyon devam edildiği gerekçesi ile izin verilmediği, bu haliyle gözaltındaki şahısların adalete erişimlerinin bir bütün olarak engellendiği tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Bilindiği üzere, Türkiye'nin de altına imza attığı BM İşkenceye Karşı Sözleşmesi'nin 2. maddesinin 2. paragrafında aynen şöyle denilmektedir: *“Hiç bir istisnai durum, ne harp hâli ne de bir harp tehdidi, dâhili siyâsî istikrarsızlık veya herhangi başka bir olağanüstü hâl, işkencenin uygulanması için gerekçe gösterilemez.”* Bir başka deyiş ile neyle suçlanırsa suçlansın hiç kimse işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz bırakılamaz. İşkence yasağı Ulusal üstü belgeler, bildirgeler ve anlaşmalarda, iç hukukta (Anayasa (m.17), TCK (m.94)) işkencenin tanımı yapılarak mutlak olarak yasaklanmıştır.
2. İstanbul Protokolü ilkelerine dayalı olarak, işkenceye ilişkin iddiaların hızlı, etkin, tarafsız bir şekilde soruşturulması, bağımsız heyetlerce araştırılması, adli yargılamaya süreçlerinin her aşamasının uluslararası etik ve hukuk kurallarına uygun olarak yapılması gerekmektedir. Yanı sıra, bugüne kadar işkenceye maruz kalan tüm insanların Türkiye'nin de altına imza attığı uluslararası sözleşme ve belgelerde yer alan “telafi/zararın karşılanması” haklarının gerekleri tüm boyutları ile yerine getirilmesinin sağlanması da devletin görevidir. İşkence suçunun faillerinin tespit edilmesi,

yakalanması, kovuşturulması ya da mahkûm edilmesinden bağımsız olarak işkence ye maruz kalan her bir insanın “telafi/zararın karşılanması” hakkı “etkili bir hukuk yolu” ve “onarım” kavramlarını kapsamaktadır.

3. Söz konusu sözleşmeler ve yasa maddeleri göz önüne alınarak Çakırtutmaz ve Kılıçkaya köylerinde gerçekleştiği belirtilen işkence ve kötü muamele uygulamalarının yetkili kurumlar eşliğinde olay yerinde bir olay yeri incelemesi yapıp mağdurların/görgü tanıklarının beyanlarının alınmasını ve araştırılmasını, işkenceye maruz kalan şahısların nezarethane giriş ve çıkışlarını gösteren kamera kayıtlarının toplanıp delil olarak saklanılmasını, mağdur kişilerin muayenelerinin ve tedavilerinin etkin bir şekilde yapılmasını, gözaltına alınan yurттаşlardan birinin engelli diğeri ise çocuk olduğunu hatırlatarak, tespit edilme neticesinde işkence eylemini yapan ve işkenceye göz yuman yetkililer hakkında soruşturma işlemlerinin başlanılarak kamu davası açılmasını ivedi bir şekilde talep ediyoruz. Ayrıca, işkence fiiline iştirak eden ve olası bir yürütülecek soruşturmanın şüphelisi kolluk görevlisini/görevlilerinin görevden uzaklaştırılmasını ve soruşturmanın farklı bir kolluk birimi tarafından yürütülmesini talep ederiz.